

RAPPORT: EVALUATIE VO VEILIGHEIDSMANAGER

Ter ontwikkeling van een methodiek waarmee scholen in het Voortgezet Onderwijs (VO) een veiligheidsbeleid zouden kunnen opzetten en uitvoeren, heeft Consument en Veiligheid in 2005 aan Research voor Beleid de opdracht gegeven een zogenaamde 0-meting uit te voeren onder VO scholen. Een eerste doel van deze 0-meting was het verkrijgen van inzicht in de status van veiligheid(smanagement) op scholen in het Voortgezet Onderwijs. Een tweede doel was het verkrijgen van inzicht in de aspecten van veiligheidsmanagement waarop het project 'Schoolveiligheidsmanagement Voortgezet Onderwijs' binnen Consument en Veiligheid het best zou kunnen inspelen.

Mede op basis van de resultaten van deze 0-meting is vervolgens in 2006 de VO Veiligheidsmanager (www.veiligheidsmanager.com) ontwikkeld en in 2007 is deze online gekomen. Het doel van deze online veiligheidsmanager is het bieden van een praktisch instrument waarmee scholen in het Voortgezet Onderwijs zelf gefundeerde keuzes kunnen maken voor het opzetten en uitvoeren van een duurzaam en integraal veiligheidsbeleid. Uiteindelijk doel is het terugdringen van het risico op ongevallen/incidenten bij leerlingen op scholen in het Voortgezet Onderwijs. Op de website worden daartoe de volgende thema's behandeld: veiligheidsbeleid, registratie, draagvlak, aansprakelijkheid, verkeersveiligheid, fysieke veiligheid, brandveiligheid, sociale veiligheid, praktijklessen en bewegingsonderwijs.

In navolging van de 0-meting in 2005, heeft Research voor Beleid in het voorjaar van 2008 een tweede onderzoek uitgevoerd onder VO scholen. Hoofddoel was het in kaart brengen van de effecten van de VO Veiligheidsmanager en de waardering van gebruikers voor de website.

Hierna worden de belangrijkste conclusies van het onderzoek gepresenteerd. Geïnteresseerden kunnen het volledige rapport opvragen bij Chantal van Aken, onderzoeker bij Consument en Veiligheid (c.vanaken@uu.nl; 020-5114528)

Samenvatting

De eerste constatering is dat het veiligheidsbeleid van VO scholen op een aantal punten verbeterd is sinds 2005. Meer scholen hebben een afgerond (en wettelijk verplicht) schoolveiligheidsplan en er zijn meer veiligheidscoördinatoren gekomen. Meer scholen weten dat een schoolveiligheidsplan verplicht is, maar minder scholen zijn bekend met de (eveneens verplichte) risico inventarisatie en evaluatie.

Deze toegenomen (beleidsmatige) aandacht vertaalt zich echter niet in meer activiteiten op het gebied van veiligheid of een verschuiving naar andere activiteiten. Onderstaande top 10 van meest toegepaste maatregelen in het voortgezet onderwijs op het gebied van schoolveiligheidsbeleid laat weinig veranderingen zien tussen 2005 en 2008.

<i>Top tien van maatregelen die scholen toepassen in het kader van hun schoolveiligheidsbeleid</i>	<i>2008</i>	<i>2005</i>
Er zijn gedragsregels, huisregels of klassenregels over sociale veiligheid	88%	85%
Het uitvoeren van een brandoefening	86%	72%
Er wordt structureel samengewerkt met politie	83%	74%
Het registreren van incidenten	82%	78%
EHBO-voorzieningen zijn opgesteld, geëvalueerd en/of uitgevoerd	81%	75%
Er wordt structureel samengewerkt met jeugdhulpverlening	80%	75%
Training van personeel in omgang met calamiteiten	79%	78%
Het registreren van ongevallen	78%	74%
Inspectie(s) uitvoeren of uit laten voeren naar de veiligheid van het gebouw	75%	75%
Er is een intern vertrouwenspersoon aangesteld voor incidenten op het gebied van de sociale veiligheid	73%	74%

Dat er weinig veranderingen zichtbaar zijn in activiteiten op het gebied van veiligheid is wellicht te verklaren uit het feit dat voor veel scholen veiligheidsbeleid (naast ARBO en BHV) een nieuw onderwerp is. De scholen zijn voornamelijk bezig met het doorlopen van de scans en het opstellen van beleidsplannen, protocollen en actielijsten. De verwachting is dat het beleid zich over een aantal jaar zal vertalen in meer activiteiten en wellicht meer zichtbare resultaten en effecten.

Een tweede constatering is dat de scholen die gebruik hebben gemaakt van de VO Veiligheidsmanager op een aantal aspecten van veiligheidsbeleid significant beter scoren dan andere scholen. Ze hebben vaker een veiligheidscoördinator en een schoolveiligheidsplan. Ook zijn ze beter op de hoogte van wettelijke plichten en protocollen en passen deze ook beter toe. Er zijn enkele activiteiten die ze significant vaker ondernemen dan niet-gebruikers van de VO Veiligheidsmanager, al is hier over het algemeen (nog) weinig verschil tussen gebruikers en niet-gebruikers.

In de interviews geven de coördinatoren aan dat ze de VO Veiligheidsmanager zijn gaan gebruiken op het moment dat ze aandacht kregen voor veiligheid of toen ze de taak kregen een veiligheidsplan, een registratiesysteem of een risico-inventarisatie en evaluatie op te zetten of uit te voeren. De respondenten geven aan dat de VO Veiligheidsmanager zeer bruikbaar is om aandacht voor veiligheid om te zetten in beleid en activiteiten. Gebruikers zijn zeer tevreden over inhoud, gebruiksgemak en vormgeving van de site. De informatie wordt ook toegepast en de teksten zijn duidelijk. De gebruikers waarderen vooral instrumenten die hen kant-en-klaar producten opleveren, zoals scans en actielijsten. In de enquête krijgt de site een dikke zeven (7.3) als rapportcijfer en in de interviews zijn de meeste coördinatoren zeer tevreden over het instrument zoals dat is ontwikkeld.

De positieve beoordeling van de site in combinatie met de hogere score op veiligheidsbeleid binnen scholen die de VO Veiligheidsmanager gebruiken, maken het plausibel dat de VO Veiligheidsmanager op deze scholen heeft bijgedragen aan een beter veiligheidsbeleid. Om nog meer zicht te krijgen op de effecten van de VO Veiligheidsmanager is het echter raadzaam om in de toekomst gebruik te

maken van andere, aanvullende onderzoeksstrategieën. Zo zou er bijvoorbeeld een koppeling gemaakt kunnen worden van data over gebruik van de VO Veiligheidsmanager aan meer objectieve maatstaven van schoolveiligheid en ongevallen op school. Deze zijn mogelijk uit bestaande registratiesystemen als IRIS of het LIS te halen.